

goztam ki. (*Helyeslés a jobb- és a baloldalon.*) Ennek a tizenöt éves programnak első részleteként már az előttünk fekvő költségvetésben egymillió pengőt kívánok felvenni, bár az 1923. évi XIX. t.-c. speciálisan az Alföld fásításáról rendelkezik, itt azonban sokkal gyorsabb ütemben akarnám ezt az akciót megvalósítani, mint ahogy a törvényben kontemplálva van. Ennek az akciónak kapcsán több, mint kétszáz ezer katasztrális hold alföldi terület lesz beerdősítve és több mint ötvétezer katasztrális hold kopár terület, valamint vízmosás lesz befásítva. Az erdősítés céljaira a gazdáknak nagyon olcsó kamatozású és hosszú lejáratú hitelt fogok rendelkezésre bocsátani. Nemesak a klimatikus viszonyoknak és az Alföld egészségügyi viszonyainak megjavítása szempontjából fontos ez az akció, hanem az Alföld faellátása szempontjából is. (*Úgy van! Úgy van! jobbfelől.*)

Szükségesnek tartom megemlíteni, hogy az állami csemetekertekben több mint 45 millió facsemetét termeltünk az elmúlt évben, amelyből 25 milliót már az ősszel szétosztottunk az Alföld erdősítésére s kopár területek, valamint vízmosások fásítására, 20 milliót pedig igen olcsón — nagyrészt ingyen — a folyó év tavaszán osztottunk ki.

Öszintén megvallva, bízunk abban, hogy a nemzet egyeteme előtt a mi egyéb égetően sürgős feladataink, elsősorban az erdőtörvény mielőbbi megalkotásának szükségessége kifejezésre jut, azonban úgy látjuk, hogy erőteljes társadalmi megmozdulás nélkül erre sincs kilátásunk. Cz.

Erdősítési program

A rendelkezésre álló adatok szerint az 1923. évi XIX. t.-c. értelmében — nem számítva a szíkes területeket, amelyeknek beerdősítése egyelőre még kísérlet tárgyát képezi —, az Alföldön mintegy 214.000 kat. holdat, az 1879. évi XXXI. t.-c. 165. §-a, valamint az 1894. évi XII. t.-c. 13. és 14. §-ai alapján pedig mintegy 56.000 kat. hold kopár és vízmosásos területet, vagyis összesen mintegy 270.000 kat. hold területet kellene mielőbb beerdősíteni.

Részben a törvények szabta eljárások hosszadalmas volta, az erdősítésre kötelezett birtokosok szerény anyagi helyzete és a rossz gazdasági viszonyok, főképpen azonban a hathatós állami támogatás hiánya az akadályai annak, hogy ezek az erdősítési munkálatok a kellő lépésben nem haladnak előre. Hiszen az 1927—28. költségvetési évben az államerdészetnek a „*csemetenevelés és erdősítési költségek*” címén még mindig csak 230.000 pengő hitel állott a rendelkezésére, ami oly kevés,

hogy azzal az ügyet megfelelően elősegíteni nem lehetett, sőt a már jóváhagyott kopárjavítási tervekben kilátásba helyezett állami támogatás költségei sem voltak abból fedezhetőek.

„A magyar Alföld mezőgazdasági termelésének előmozdítása, továbbá az egészségügyi és klimatikus viszonyok megjavítása érdekében, valamint a lakosság faszükségletének fedezése céljából”, tehát nemzetgazdasági és közgazdasági szempontból pedig az alföldfásítás és kopárerdősítések érdekében a legnagyobb mérvű állami támogatás is indokolt, de méltányos is, mert az a költség, amely az elmúlt századok bűnéből és az ősök mulasztásából származik és az a befektetés, amelynek kamatait tulajdonképpen csak a jövő nemzedék fogja élvezni, nem terhelheti egyedül a mai birtokost.

Ennek a nagy és fontos célnak az érdekében újabban egy erdősítési program készült, amely szerint megfelelő állami támogatással a kérdéses 270.000 kat. hold 15 év alatt erdősíttetnék be, a földművelésügyi miniszter pedig az 1928—1929. évi költségvetésben 1,000.000 pengőt irányzott elő ennek a programszerű erdősítés költségeinek az első részlete fejében. Az állami támogatás főleg négy irányban fog kifejezésre jutni: 1. ingyen csemeték és suhángok adományozásával, 2. az erdősítési és fásítási munkálatok állami vezetésével és propagálásával, 3. pénzsegélyekkel és 4. kölcsönökkel.

Tervbevétetett, hogy az alföldi erdők telepítéséhez, a gazdasági fásítások, szélfogópászták és fasorok létesítéséhez, valamint a kopár és vízmosásos területek beerdősítéséhez az állam minden birtokosnak ingyen fogja kiutalni a csemetéket és suhángokat, sőt az állami csemetekertektől távolabb eső szegény birtokosoknál még a csemeték csomagolási és szállítási költségeit is az állam fogja viselni. A megfelelő mennyiségű csemete és suháng termelése céljából a már meglévő állami csemetekertek összes 391 kat. hold területe intenzív művelés alá fog vétetni és szükség szerint újabb csemetekertek is telepíttetnek. Az állam tehát nemcsak az 1879. évi XXXI. t.-c. 177. §-ának b) pontja és az 1923. évi XIX. t.-c. 15. §-ának 2-ik pontjában tett ígéreteinek tesz eleget, hanem sokkal messzebb megy, mert mindenkinek — kivéve persze az erdei

vágásokat és tisztásokat —, teljesen ingyen fogja kiutalni a csemetéket.

Az erdősítési munkálatokat — a végrehajtásra kerülő egyéb erdészeti teendők teljesítése mellett — jelenleg 85 erdőhivatali vezető az államerdészeti igazgatáshoz beosztott 75 erdőőrrel vezeti és irányítja. Csonka hazánk 92.833 négyszögkilométer összes területéből átlagosan tehát egy erdőhivatali vezetőre 1.092 négyszögkilométer, egy erdőőrre pedig 1.237 négyszögkilométer esik. Ez a számítás — sajnos — fedi a valót, mert itt nem a kincstári járt erdőterületen működő néhány erdőhivatalt kell venni, hanem a nagy átlagot, ahol az erdőhivatal vezetőjének és az erdőőrnek 30, sőt több község határában kell az erdőt, gazdasági fásításokat és kopárokat bejárni és a folyó munkálatokat elvégezni. A meglevő személyzet a felmérési, erdőrendezési, becslési és adminisztrációs munkát sem képes elvégezni, a csemetekerti és erdősítési ügyekkel nem foglalkozhatik eleget, arra pedig, hogy az egyes birtokok és birtokosok speciális mivoltával és érdekével foglalkozzék, hogy az erdősítési munkálatokat a helyszínén vezesse és irányítsa is, hogy a fásítás szükségét és hasznát élőszóval is propagálja, arra legtöbbször már fizikai ideje nincsen. Hogy tehát a kérdéses erdősítési és fásítási munkálatok gondosan, szakszerűen és gyorsított ütemben végeztessenek el, az állam a meglevő tisztikart és altiszti személyzetet előreláthatólag már a f. év júliusától kezdődőleg megfelelő számú, ideiglenesen felfogadott műszaki tiszttel (okl. erdőmérnök) és szakvizsgázott erdőőrrel fogja kiegészíteni.

Az alföldi kisebb erdőfoltok telepítéséhez és a gazdasági fásítások elősegítésére megfelelő állami támogatás az ingyen csemete és az állami szakközegek díjtalan közreműködése. A kopár és vízmosásos területek tulajdonosainak az a része azonban, amely a munkálatokat önerejéből és a saját költségén teljesíteni képtelen — főként az ország hegyvidékeinek szegény lakosai —, szükségszerűen, esetleg az összes költségekkel egyenlő állami pénzsegélyben fognak részesülni. Ezek a pénzsegélyek azonban nem a birtokosok, hanem a munkálatok befejezésével megbízott állami szakközeg kezéhez lesznek kiutalva, aki abból csak annyit használhat fel, amennyi a bir-

tokos anyagi viszonyához mérten és a természetben szolgáltatható munkáján felüli költségek fedezésére még tényleg szükséges.

A nagyobb alföldi erdőt telepítő és szélfogópásztát létesítő birtokosoknak — amennyiben rá vannak szorulva és kérik — az állam az ingyen csemetéken kívül katasztrális holdanként 50 pengő kamatmentes kölcsönt fog adni. Ezek a kölcsönök — az eddigi terv szerint — az illetékes állampénztárnál a birtokos nevére fognak kiutaltatni, de mint állami követelések a beerdősítendő ingatlanra telekjegyzőkönyvileg feljegyeztetnek és a birtokos a kölcsönt csak a teljesített munka arányában, a munka ellenőrzésével megbízott állami szakközeg által láttamozott nyugta ellenében veheti igénybe. A kölcsönt a birtokos a sikeres erdősítést követő 20 évi egyenlő részletben tartozik visszafizetni. Ilyen feltételek mellett a birtokosok a kölcsönrel magukra vállalt terhet könnyen viselhetik, számításbavéve főként azt, hogy a részletekben visszafizetett kölcsönrel 20 év alatt a kölcsönt kétszeresen meghaladó tőkéhez jutnak. Mert tegyük fel például, hogy valaki 5000 pengő kölcsönrel 100 holdat erdősít be, ennek az erdőnek 20 év múlva a holdankénti átlagfatömege 20 m³, vagyis összesen 2000 m³. A fa értékét pedig m³-kint csak 5 pengővel számítva, az 10.000 pengő.

Összefoglalva az egész erdősítési programot, örömmel állapíthatjuk meg, hogy a m. kir. földművelésügyi miniszter úr messzemenő állami támogatással itt egy igen fontos probléma megoldását segíti elő, amely probléma megoldásánál azonban az erdészetre felelősségteljes feladat vár.

Gulyás J.